

การขมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

นางสาวทัศนีย์ ยาสมาน

002744

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2519

I 154 8594X

Viewing Television Programs for Education of People
in Bangkok Metropolis

Miss Tassanee Yasamarn

~~"This document is the property of the
Thailand Information Center (TIC),
Chulalongkorn University and is to be
returned within two weeks to the
Thailand Information Center, Ratasart
Building 3, Chulalongkorn University"~~

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

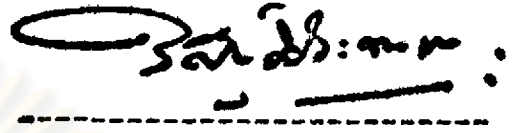
Department of Audio-Visual Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

1976

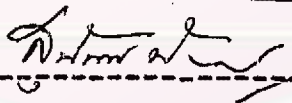
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

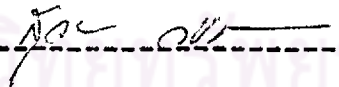

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

~~"This document is the property of the
Thailand Information Center (TIC),
Chulalongkorn University and is to be
returned within two weeks to the
Thailand Information Center, Ratasart
Building 6, Chulalongkorn University"~~

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ประธานกรรมการ

 กรรมการ

 กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ศาสตราจารย์ สำเภา วรางกูร

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

ชื่อ นางสาวทัศนีย์ ยาสมาน แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา

ปีการศึกษา 2518

บทคัดย่อ

ความเจริญของสังคมในปัจจุบันยิ่งมีมากขึ้นเพียงใด ความจำเป็นในการแสวงหาความรู้เพื่อให้บริการเข้ากับสังคมได้ก็ย่อมมีความจำเป็นเพิ่มมากขึ้นเพียงนั้น โทรทัศน์จึงเป็นสื่อมวลชนที่เขามามีบทบาทอย่างสำคัญในการให้การศึกษาออกระบบกับประชาชน ผู้วิจัยทำการวิจัยเรื่องนี้เพื่อต้องการจะศึกษาสภาพของรายการโทรทัศน์ในปัจจุบันว่า มีส่วนให้การศึกษาออกระบบแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด ประชาชนรับชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาที่จัดอยู่แล้วบ้างหรือไม่ อะไรเป็นอุปสรรคที่ทำให้ไม่ได้รับชมรายการโทรทัศน์เหล่านั้น ประชาชนได้รับประโยชน์จากการชมรายการโทรทัศน์มากน้อยอย่างไร และประชาชนมีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาหรือไม่

วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ชั้นคือ ชั้นที่หนึ่ง ศึกษาเปรียบเทียบการจัดรายการโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ทั้ง 4 สถานีในเดือนตุลาคม พฤศจิกายน และธันวาคม โดยการบันทึกเวลาการออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ว่า มีอัตราส่วนการออกอากาศของรายการแต่ละประเภทเป็นอย่างไร ชั้นที่สองคือ ศึกษาความสนใจ การรับชม และความต้องการรายการโทรทัศน์ของประชาชนว่าเป็นอย่างไร โดยการออกแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติที่เหมาะสม

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ คือ

1. สถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ จัดรายการโทรทัศน์ประเภทส่งเสริมความรู้ทุกสถานี แต่จัดในอัตราส่วนไม่เท่าเทียมกัน ตลอดระยะเวลา 3 เดือนที่ทำการวิจัย สถานีไทยโทรทัศน์ของ 9 จัดรายการส่งเสริมความรู้มากกว่าสถานีอื่นคือ เฉลี่ยประมาณร้อยละ 12 ของรายการโทรทัศน์ทั้งหมด และสถานีไทยโทรทัศน์ของ 3 จัดรายการส่งเสริมความรู้น้อยกว่าสถานีอื่น

คือ เฉลี่ยประมาณร้อยละ 0.613 ของรายการโทรทัศน์ทั้งหมด ซึ่งอัตราส่วนการจัดรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาของทั้งสองสถานีนี้เป็นอัตราส่วนที่ไม่ใกล้เคียงกัน

2. ช่วงเวลาการเสนอรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาเป็นอุปสรรคที่สำคัญของการรับชม เพราะจากการวิจัยพบว่าช่วงเวลาที่ประชาชนชอบชมรายการโทรทัศน์มากที่สุดในวันจันทร์ถึงวันศุกร์คือ ช่วงเวลา 18.00-20.00 น. ในวันเสาร์ อาทิตย์ และวันหยุดราชการคือ ช่วงเวลา 12.00-14.00 น. ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกับที่ประชาชนต้องการให้รายการโทรทัศน์ที่ชอบหรือที่สนใจมากที่สุดออกอากาศช่วงนี้ด้วย แต่จากการวิเคราะห์รายการโทรทัศน์ ปรากฏว่าช่วงเวลาดังกล่าวนี้บางสถานีมีรายการเพื่อการศึกษาประมาณ 20-30 นาที บางสถานีไม่จัดรายการเพื่อการศึกษาในช่วงเวลานี้เลย

3. ช่วงเวลา 16.00-18.00 น. เป็นช่วงเวลาที่ประชาชนมีโอกาสรับชมรายการโทรทัศน์น้อยที่สุด แต่รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาส่วนใหญ่จัดในช่วงเวลานี้

4. ประชาชนเห็นประโยชน์ของการชมรายการโทรทัศน์ว่า นอกจากจะได้รับความเพลิดเพลินแล้ว ยังทำให้เป็นคนทันต่อเหตุการณ์ และมีความรู้รอบตัวในด้านต่าง ๆ มากขึ้น และในการเลือกชมโทรทัศน์แต่ละครั้งนั้น ประชาชนเลือกชมโดยใช้เหตุผลที่ว่าดูรายการที่ให้ความเพลิดเพลิน สนุกสนาน และดูรายการที่ให้ความรู้หรือมีประโยชน์เป็นเหตุผลในการตัดสินใจ *รายการความรู้ วิชาการ สาระคดีสังคม งานควา ต่อเนื่องภาค*

5. ประชาชนมีความคิดเห็นว่า รายการความรู้หรือสารคดีที่จัดอยู่ในปัจจุบันมีคุณภาพและปริมาณปานกลาง สถานีโทรทัศน์ควรจัดรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาเพิ่มขึ้นมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และต้องการรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาส่งเสริมความรู้ ร่องลงมา คือ ส่งเสริมศีลธรรมและให้ความบันเทิง

6. เกี่ยวกับการปรับปรุงรายการโทรทัศน์ ประชาชนมีความคิดเห็นว่า ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาสาระของรายการ เทคนิคการจัดรายการ และเวลาของรายการมากขึ้น

Thesis Title Viewing Television Programs for Education of People
in Bangkok Metropolis

Name Miss Tassanee Yasamarn

Department Audio-Visual Communication

Academic Year 1975

ABSTRACT

Due to the rapid progress of the society, the knowledge acquisition for the adjustment of the modern man becomes necessary. Television, as one type of the mass media which conveys informal education to public becomes increasingly important. In taking this topic, the writer hoped to find out that how significance the present T.V. programs had contributed to the public the informal education; Are the T.V.-viewers interested in the present ready educational programs? If they are not, what causes prevented them from those programs. How useful are those programs to the T.V.-viewers, and do the T.V.-viewers really want educational programs?

The Procedure

The procedure of the study was two steps: first, to compare the broadcasting time ratios of categorized programs in each stations (four T.V. stations in Bangkok) during the months of October, November and December; second to study T.V.-viewers' interest, requisition

of programs, frequency of viewing. Questionnaires were carefully designed and sent out to the T.V.-viewers. Statistical techniques were employed to analyze the returns.

The Results

1. Every T.V. stations had educational-promoted programs but in different broadcasting, time ratios. Within the three months specified, T.V. Channel 9 had the most broadcasting time of educational-promoted programs (about 12 % of the total broadcasting time). T.V. Channel 3 had the least time (about 0.613 %).

2. The significant cause that prevented T.V.-viewers from viewing educational programs was the timing. The preferable viewing time for week-days was from 6.00 p.m. to 8.00 p.m. and noon to 2 p.m. for week-ends on holidays. These were also preferable times for any types of programs. However, the study indicated few stations had about 20-30 minutes of educational programs while few stations had none.

3. Most stations broadcasted educational programs during 4.00-6.00 p.m. while least T.V.-viewers who preferred it had the chance to view it.

4. Most T.V.-viewers showed interest in viewing educational programs since they were entertained and the same time they were also informed. For the reasons of deciding preferable programs, most T.V.-viewers usually had specific aim in mind for entertainment or for knowledge.

5. Most T.V.-viewers thought that the present educational programs were just moderate. However, programs needed to be improved. They ranked the educational program first, moral or ethic oriented program second and amusing program the last.

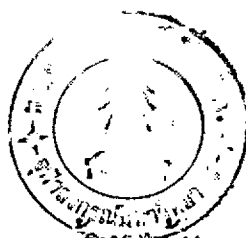
6. For programs improvement, subject matters must be reorganized first, program techniques were second and program televising time was the last.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กติกกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์สำเร็จไคควยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างสูง จาก ศาสตราจารย์ สำเภา วรวงศ์ อาจารย์ สุนันท์ ปัทมาคม และอาจารย์ สุวิมล วัชรภักย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศาสตราจารย์ สำเภา วรวงศ์ ซึ่งเป็นผู้ควบคุมการทำ วิทยานิพนธ์ไคเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือ ใคคำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ควบควมเอาใจใส่เป็นอย่งดียิ่งตลอดมา โดยมีอาจารย์ สุภาพ วาดเขียน และ อาจารย์ นิรันดร แสงสวัสดิ์ ช่วยใคำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องทางสถิติ นอกจากนี้ยังไครับ ความร่วมมือจากอาจารย์ใหญ่ และครูโรงเรียนต่าง ๆ ที่ให้ความร่วมมือในการแจกแบบสอบถาม และที่ไคจะลืมไมไคคือ เจาหนาที่ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ และนักเรียนโรงเรียนต่าง ๆ ที่ช่วย เป็นสื่อกลางในการนำขอมูลไปใหญ่ปกครอง ตลอดจนทุกท่านซึ่งไคกรุณาให้ขอมูล ใคขอคิดเห็น ต่าง ๆ ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ไครับ จึงขอกราบ ขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ควย

ทัศนีย์ ยาสมาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฅ
รายการตารางประกอบ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
/ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับโทรทัศน์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
* ประวัติโทรทัศน์.....	16
* ความรู้เกี่ยวกับการส่งภาพทางโทรทัศน์.....	19
* ความเป็นมาของโทรทัศน์เพื่อการศึกษา.....	28
* โทรทัศน์เพื่อการศึกษาในประเทศไทย.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ.....	45
* 3 วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล.....	52
* 4 การวิเคราะห์และผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
5 สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ.....	94
บรรณานุกรม.....	117
ภาคผนวก.....	124
ประวัติการศึกษา.....	139

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 เวลาออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ทั้ง 4 แห่งในเดือนตุลาคม.....	58
2 เวลาออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ทั้ง 4 แห่งในเดือนพฤศจิกายน..	59
3 เวลาออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ทั้ง 4 แห่งในเดือนธันวาคม.....	60
4 เวลาออกอากาศของรายการแต่ละประเภทเทียบส่วนร้อยละในเดือน ตุลาคม.....	61
5 เวลาออกอากาศของรายการแต่ละประเภทเทียบส่วนร้อยละในเดือน พฤศจิกายน.....	62
6 เวลาออกอากาศของรายการแต่ละประเภทเทียบส่วนร้อยละในเดือน ธันวาคม.....	63
7 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามเพศ.....	64
8 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามอายุ.....	65
9 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามประวัติการศึกษา.....	66
10 ช่วงเวลาที่ประชาชนชอบชมโทรทัศน์ระหว่างวันจันทร์ถึงวันศุกร์.....	67
11 ช่วงเวลาที่ประชาชนชอบชมโทรทัศน์ในวันเสาร์ อาทิตย์ และวันหยุด ราชการ.....	68
12 การรับชมโทรทัศน์ของประชาชน.....	69
13 ระยะเวลาในการชมโทรทัศน์.....	70
14 ลักษณะการเลือกชมรายการโทรทัศน์.....	71
15 เหตุผลในการชมรายการโทรทัศน์.....	72

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

16	ช่วงเวลา ^๑ ที่ประชาชนต้องการให้รายการโทรทัศน์ที่ ^๒ ชอบหรือที่ ^๓ สนใจมากที่สุด ^๔ ออกอากาศ.....	73
17	ระยะเวลา ^๑ ที่ประชาชนต้องการให้รายการโทรทัศน์ที่ ^๒ ชอบหรือที่ ^๓ สนใจมากที่สุด ^๔ ออกอากาศ.....	74
18	ความถี่ ^๑ ในการออกอากาศของรายการที่ ^๒ ชอบหรือสนใจมากที่สุด ^๓ ที่ประชาชนต้องการ.....	75
19	เหตุผล ^๑ ในการเลือกชมรายการโทรทัศน์.....	76
20	ประเภท ^๑ ของรายการข่าวที่ประชาชนชอบ.....	77
21	ชนิด ^๑ ของรายการความรู้หรือสารคดีที่ประชาชนชอบ.....	78
22	ชนิด ^๑ ของรายการบันเทิงที่ประชาชนชอบ.....	80
23	ประเภท ^๑ ของรายการบันเทิงประเภทภาพยนตร์ที่ประชาชนชอบ.....	81
24	ชนิด ^๑ ของรายการบันเทิงประเภทภาพยนตร์ที่ประชาชนชอบ.....	82
25	ความคิดเห็น ^๑ ของประชาชนที่มีต่อประโยชน์ ^๒ ของรายการโทรทัศน์ที่ ^๓ ได้รับ.....	83
26	ความคิดเห็น ^๑ โดยทั่วไปของประชาชนที่มีต่อคุณภาพ ^๒ ของรายการโทรทัศน์.....	84
27	ความคิดเห็น ^๑ ของประชาชนที่มีต่อคุณภาพ ^๒ ของรายการโทรทัศน์.....	85
28	ความคิดเห็น ^๑ ของประชาชนเกี่ยวกับปัญหา ^๒ ในการชมรายการโทรทัศน์.....	86
29	ความต้องการ ^๑ ของประชาชนที่มีต่อเนื้อหา ^๒ ของรายการโทรทัศน์.....	87
30	ความคิดเห็น ^๑ ของประชาชนในการปรับปรุงรายการโทรทัศน์.....	88
31	ความคิดเห็น ^๑ ของประชาชนเกี่ยวกับการเพิ่มรายการโทรทัศน์แต่ละประเภท.....	89

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

32 ความสนใจของประชาชนในการรับชมโทรทัศน์จากสถานีโทรทัศน์
ต่าง ๆ..... 90

33 ความสนใจของประชาชนเกี่ยวกับรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ของ
ต่าง ๆ..... 91

34 ความสนใจของประชาชนเกี่ยวกับรายการความรู้ หรือสารคดีของ
สถานีโทรทัศน์ของต่าง ๆ..... 92

35 ความสนใจของประชาชนที่มีต่อรายการบันเทิงของสถานีโทรทัศน์ของ
ต่าง ๆ..... 93

~~"This document is the property of the
Thailand Information Center (TIC),
Chulalongkorn University and is to be
returned within two weeks to the
Thailand Information Center, Ratasart
Building 3, Chulalongkorn University."~~

ศูนย์องค์การพิพิธภัณฑ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย